

Dannevirke.

Voresendes, ifolge Kongelig allernaa-
digst Tilladelse, med Brevposten i begge Hertugdommene, i Kongeriget med Pak-
keposten, og bestilles paa alle offentlige Postcontoirer i hele Riget.

Prisen er 15 f. Cour.
eller 2 Rbm. Selv
in loco, igjennem Post-
contoirerne i Hertug-
dommene 20 f. eller
4 Rbm. Selv, og i
Kongeriget igjennem
disse, 1 Rbd. Selv for
hvert Hjerdingaa.

Et Ugeblad for Hertugdømmet Slesvig.

N° 24.

Den 29 November.

1838.

Afsken Ygdrasil eller Menneskelivets Træ.
(Slutning.)

I midlertid, saa rimeligt det er at falde paa den Tanke, at Ygdrasil skal forestille hele Menneskeslægtenes Stamtræ, og saa naturlig Fortlæringen af de tre Rodder og alle Dydrene i Træet o. s. v. kan falde; saa er jeg dog tilbørlig til at tro, at det snarere er en anden Idee eller Forestilling, som den gamle Billedskærer egentlig og fornemmelig har villet betegne. Det gaaer nemlig slet ikke anderledes til med hele Menneskeslægten end med hvert enkelt Menneske; og naar vi noie ville agte paa, hvad vor egen Erfaring og hvad Historien siger os, ville vi finde, at i hele Menneskeslægtenes Historie gjentager sig saa at sige i det Store det samme Liv, jeg menner det samme indvortes eller aandelige Liv, som vi selv fore. Jeg formoder altsaa, at Digteren egentlig har villet give os et Billedes, som ret flart og tydeligt kunde fremstille Det, som ifolge Naturens Orden ytrer og rører sig i os Alle. Men i det han gjorde det, kunde han ikke undgaa, med det samme

at give et Billedes af hele Menneskeslægtenes Liv, fordi dette er i det Store og Vidtløftige aakurat det Samme, som huint er i det Smaa. Thi enhver af os har jo denne tredobbelte Rod i sig, der giver Næring og Safter til vor Billie, vore Tanke og Følelser, saa at hverken Menneskehjærligheden eller Egennytten eller Dorsheden er ubekjendt for nogen af os; men unægtelig har hos enhver af os allerede ganske tidlig den ene af de tre Rodder fremfor de andre udebet sin Indflydelse, saa at den især har bestemt vort Livstræes Vækst og Retning, uden at de to har kommet til at virke betydeligt derpaa. Idet jeg derfor gjerne indrømmer, at Afsken Ygdrasil meget træffende afbilder Menneskeslægtenes aandelige Liv; saa antager jeg dog, at vi ved dette Billedes egentlig have at tænke paa hvert enkelt Menneskes indre Liv. Vi ville ogsaa finde, at alt Andet, hvad der ved dette Træ er at forklare, let og simpelt lader sig udtyde i Overeensstemmelse hermed.

Ornen med Høgen imellem Dinene. Endnu see vi tit en Orn i fyrstelige eller adelige Vaaben, og vi høre ofte, at Digteren ligner den Mand, som er

fuld af store og modige Planer, ved en Drn i dens høie Flugt. Der er da intet Spørgsmaal om, at Drnen ogsaa i dette Billede skal betegne den menneskelige Aand, naar den hæver sig høit over Livets Smaaligheder, og kun sysselsætter sig med Menneskehedens store og vigtige Anliggender. Hogen, den klog, skarpseende Rovfugl, der ikke taber sit Maal af Sigte, men med Sikkerhed slaer ned paa det i rette Dieblik, betegner meget klart, hvorledes den Mand, som forfolger store og dristige Planer, vel er hævet over og ligesom ligegyldig ved andre jordiske King og Gjerninger, men dog bestandig har et skarpt Die for Alt, hvad der vedkommer den Gjerning, han har foresat sig at udføre. Hvor underligt og hvor lidet smukt vi end maa finde det, at anbringe en Høg imellem Vinene paa en Drn, saa maa vi dog give den gamle Billedskærer Ret i, at naar Menneskeaandens høie Flugt, eller om vi heller ville kalde det Menneskets Begeistring, ikke skal blive til et tomt Sværmeri, men virkelig bære Frugter for Menneskene, saa maa dette klartseende Blik for hvad der kan befodre eller forhindre vor Plan ikke mangle. Alle store Mænd, hvor siden Verdensklogstab de end ellers besidde, ere ogsaa altid Klog paa Det, der vedkommer deres egentlige Livsgjerning.

De fire Hjorte, som afbide Træets Knopper, forestille upaatvivlelig Menneskenes heftige Lidenskaber, som fortære de Livskræfter, der, saa længe vi leve, altid paa ny skyde frem. Tallet fire er rigtigt valgt; thi naar vi betrakte de Mennesker, som falde i Lidenskabernes Vold og blive deres Offere; ville vi stedse finde, at det enten er Belyst (jeg mener hermed enhver Graadighed paa Livets sandselige Nydelser) eller Gjerrighed eller Herskessyge eller Græjjerrighed, der fortærer den Livskraft, der kunde og skulle været anvendt til ædlere Formaal. Skjent jeg ikke her vil søge at forklare Betydningen af Hjortenes Navne, fordi jeg ikke med fuld Sikkerhed kan angive den, maa jeg dog bemærke, at Ordene synes at tyde paa noget Sovndyssende Indknibende, noget Rasende eller Forstyrret, hvilket meget godt stemmer overeens med de forskellige Maader, hvorpaa de anførte Lidenskaber meer eller mindre forspilde Menneskets Kræfter.

Vi komme til Egernet. Da den fører Snak imellem Dragen og Drnen, seer den ud som Friste-

ren til det Onde, og Navnet Rata kost kan ogsaa bedst betyde en Fristen. Selv den Bedste og Edlest har Tider, i det mindste Dieblikke, da han ikke kan undlade at laane Dre til den Stemme, der kalder det Daarskab, aldrig at unde sig selv nogen Glæde eller Hvile, men uden Dphor udsætte sig for Kamp og Moie og Menneskenes Fjendskab.

Dette Træ vil frønde og troske; thi det har staet længe i Verden, udsat for alskens Veir; ogsaa vedbliver Nidhog uafladelig at gnave paa Noden. Hvad holder det da vedlige, at det ikke gaaer ud eller dog ynkelen trives? Den gamle Digter siger, at Urd jævnlig stænker det hellige, grødefulde Vand fra sin Kilde over Træets Krone, og at dette frelser Træet fra at do ud. Altsaa: Menneskeslægten, uagtet de Onde uophørlig arbeide paa at ødelægge dens egentligste Livsrod, uagtet vore Lidenskaber fortære mangen herlig Spire, uagtet Tiden og Alderen gjor stiv og tør — staaer dog i sit aandelige Liv sterk og kraftig, og fornyges og forfriskes endnu bestandig ved Hjælp af Urds hellige Kilde. Hvad meente den gamle Sanger med denne Kilde? — Leser, det kan Du bedst besvare dig selv. Thi ingen uden du selv kan sige, hvad det var, der forfriskede din Aand, naar den slovedes, og opivede dit Mod, naar det var funket: om det var Synet af den Edles Liv, eller Ordets Magt i Talerens Mund, eller Konstnerens træffende Billedsprog, eller Guds egen Stemme i dig, der aabnede den Begeistringens Kilde, som hviler i din Sjæls Dyb. Maaske du kun sjælden folte dens Bæld, men naar den strømmede ud i dine Aarer, udgjød der sig et nyt Liv over dig, saa at dit Mod blev atter friskt, dit Haab trygt, din Villie sterk, din Lyst brændende, din Forstand blev atter lys og dine Sandser skarpe — og du stod der, ligesom opvaagnet af en Dvale, atter beredt til at bære enhver Byrde, som Skæbnen vilde lægge paa dine stærke Skuldre, og til at gaa i Kamp med den Fjende, du nu ikke mere frygtede. Du hjender altsaa Urds hellige Kilde i dit Hjerte, og veed af egen Erfaring, at saadanne Begeistringens Dieblikke ere frugtbare for dit Liv i lang Tid. Men som det gaaer med dig, saaledes gaaer det med det Folk, hvortil du hører, med hele Menneskeslægter, hvorfaf du er et Medlem. Ogsaa Folkenes Liv, ogsaa Menneskeslægtens Liv har sine store Dieblikke, da Begeistringens Bæld aabnes og den hellige Strøm udgyder sig, saa

at Alandens Liv slæer med sundere og stærkere Pulslag. Det er, naar Historiens store Mænd virke, og ved deres Livsgjerninger minde Verden om, at Aalandens Liv, snart i den ene, snart i den anden Retning, maa holdes vaagent.

Min Læser, een af disse Menneskeslægtens Velgjørere er den Thorvaldsen, af hvis Liv jeg tidligere i dette Blad (Nr. 16 og 17) har meddeelt dig nogle Træk. Stadig øste han af Urds hellige Kilde, og god over Menneskeslægtens aandelige Livstræ. Du vil maa skee sige; at aldrig faldt nogen Draabe paa dit Blad, naar han vandede det store Stamtræ, med andre Ord, at du aldrig saae nogle af hans Billeder, eller, om du saae dem, ikke følte Livet derved røre sig inden i dig. Men, min Ven, om end vor Herre nægtede dig Die for Aalandens Alabarels i Billedhuggerens Konstværker (thi mangfoldige ere de Veie, ad hvilke Aaland naaer til vor Sjæl), saa blive disse dog ikke uden Frugt for dig. Thi i mange Andre vækkes Aaland ved Synet af Thorvaldsens vidunderlige Billeder, og efter Skaberens Billie er nu eengang hvert Menneskes Liv saaledes sammenvokset med hele Slægtens, at naar Sundhed eller Sygdom udbreder sig i nogen Deel af samme, ytrer dette nødvendig sin Virkning paa hvert enkelt Menneske.

Jeg har nu viist dig et Billede, som i over tusinde Aar, har været glemt, men som i gamle Dage fandtes allevegne i Norden, og som dine gamle hedenske Forfædre ofte betragtede. Finder du Behag i Billedet, saa hæng det op i din Stue, og siig som de ædle Kæmper, fra hvem du stammer: Ogsaa jeg føler den tredobbelte Rod i mit Hjerte, baade Spisen til det Edle og til det Onde og til Dorfsheden; jeg känner ogsaa Fristeren, der vil standse Aalandens Flugt; heller ikke er jeg fri for de fortærende og forstyrrende Lidenskaber; men jeg har ogsaa fornuget Urds Kilde i min Sjæls dybe Grund, og ved dens hellige Vande skal jeg holde min Aands Livstræ friskt og gront.

Kirke- og Tiendedagen i Haderslev Provsti.

I en Forsamling af Fuldmægtige fra de fleste Sogne i Haderslev Provsti, der fandt Sted i Haderslev den 6te Octbr. d. A., blev der efter Stemmeleerhed valgt en Committee af 3 Mænd, nemlig: S. Holst fra

Førup, M. Dall fra Oddis og L. Krüger fra Jels, der fulde virke for: 1) at Natural-Tienden bortfalder, — 2) at Kirkefælledsskabet ophører, — 3) at Sognene selv vælge deres Kirkeværgere, samt overtage deres Kirker som Ejendom, og folgelig selv vedligeholde samme. — Desaarsag fulde de reise til København, for umiddelbar at fremføre deres Andragende for Kongen.

Angaaende Natural-Tiendens Ophævelse, da synes de Fleste derom at være temmelig enige; men derimod ere Meningerne langt mere deelte, naar Talen er om Kirkefælledsskabets Ophævelse; hvorfor Indsenderen vil ytte sig lidt nærmere desangaende.

Efter den Mening som er gjort gældende i ovennævnte Forsamling, fulde der af den fælles bestyrelse Formue, som visse Kirker eie, udbetales al den Gjeld der hæfter paa de fattige Kirker, og hvad da bliver tilovers, beholde de rigtige Kirker for dem selv. — Det vorder heraf klart, at kun de store og velhavende Sogne med deres formuende Kirker kunne vinde betydeligt, da Renterne af deres Kirke-Kapitaler fordetmest kunne bestride de nødvendige Udgifter, saa at de ei behøve at bidrage betydeligt, hvorimod de mindre Sogne vorde twungne til at yde en betydelig Sum aarlig til deres Kirkers Udgifter samt nødvendige Reparationer.

Byrden ved Kirkerne vedligeholdelse og sammes aarlige Udgifter, der hidtil har været lige trykkende for Alle, vil da herefter meest komme til at hvile paa de smaa Sogne, hvor der kun ere faa om at bære den, hvorimod de større Sogne ganske eller for en Deel kunne slippe fri for samme.

At opnæve Kirkefælledsskabet paa en saadan Maade, synes ikke godt at kunne stemme overens med Billighedens Grundsetninger, hvorfore Indsenderen vil fremkomme med et andet Forslag desangaende for Publikums Domstol.

L. S.

(Ends end t.)

Analyse.

Nu hedder det ikke alene: „Man kan lære medens man lever“; men: man skal lære.

En Ingling blev, iag, ved en Prøve til Optagelse paa et Seminarium, forelagt det Spørgsmaal: „Om Forstanden er Mennesket medfødt?“ — Da han nægtede dette, blev hans Svar forkastet som falskt. Altsaa fødes Mennesket med Forstand. Virkelig? — Betragter man et nysfødt Barn i sin aldeles hjelpelelse Tilstand, og en af Egnet nys udkroben Kylring, der strax kan staae og gaae, være om sin Føde, putte sig under Hønen ved dennes advarende Lyd o. s. v., saa maatte man jo ligefrem antage, at Dyret fødes med Forstand, men Mennesket ikke. — Men det Rigttige er nok: at hverken Mennesket eller Dyret fødes med Forstand. Det sidste har og faaer aldrig Forstand, thi Alt hvad det gør, er enten Naturdrift eller og Tilvænnelse.